

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2025 r. w kwestii wniosku adwokata Ł.P. – obrońcy P.N., z dnia 5 lutego 2025 r., w przedmiocie wyłączenia SSN P.K. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II KO 188/24

postanowił:

wyłączyć SSN P.K. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II KO 188/24.

UZASADNIENIE

W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentowana jest konieczność różnicowania obiektywnej bezstronności sędziego i jego bezstronności w odbiorze zewnętrznym, przy czym co do odbioru zewnętrznego z reguły odwołać się można do oceny sytuacji dokonanej przez hipotetycznego, przeciętnie wykształconego, logicznie myślącego członka społeczeństwa, który nie jest osobiście zainteresowany wynikiem procesu. W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 lipca 2004 r., sygn. akt. SK 19/02, OTK ZU 2004, nr 7/A, poz. 67, znajdujemy wskazanie, że cyt. „Instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności”. Znaczenie społecznej oceny bezstronności sędziego, a także wynikająca z tego perspektywa interpretacji podstaw wyłączenia sędziego, skutkuje tym, iż o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie

zasadność *in casu* zarzutu będącego podstawą wniosku o wyłączenie, ale również ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, wystarczające okoliczności które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 grudnia 2005 r., sygn. akt SK 53/04). W realiach sprawy rozpoznanie wniosku, a w istocie sygnalizacji o potrzebie wznowienia z urzędu postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2023 r., sygn. akt II AKz 966/23, uchylającym postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 lipca 2023 r., sygn. akt XII K 54/23, niezależnie od oceny prawnej tej sygnalizacji, przez Sąd Najwyższy w składzie z udziałem SSN P.K., w odbiorze zewnętrznym mogło by zostać odebrane jako postąpienie nie utrwalające obrazu sądu jako działającego w warunkach bezstronności. Sygnalizacja adwokata Ł.P. jest oparta na koncepcji zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 539 § 1 pkt 2 k.p.k., gdyż w składzie Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który wydał postanowienie z dnia 5 lutego 2023 r., sygn. akt II AKz 966/23, była SSO X.Y., delegowana do Sądu Apelacyjnego w Warszawie, powołana na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Lublinie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw, a rozstrzygając co do tej kwestii w sprawie o sygn. akt II KO 188/24, SSN P.K. oceniałby w jakimś zakresie okoliczności dotyczące własnego powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, gdyż było ono również poprzedzone wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw. W literaturze podnosi się, że nie ma sprzeczności w zdaniu, cyt. „sędzia był stroną we własnej sprawie i wydał w niej bezstronny wyrok”. Nie da się wykluczyć, że w takim wypadku rozstrzygnięcie sędziego byłoby obiektywne, jednak samo orzekanie przezeń w takim układzie faktycznym, dla postronnego obserwatora, a także z punktu widzenia strony, naruszałoby zaufanie do wymiaru sprawiedliwości (por. Z. Łyda, Bezstronność arbitra a zakaz „zainteresowania w sprawie”, Państwo i Prawo 1996, nr 2, s. 51 – 54). Kierując się tym przekonaniem Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak na wstępie. [WB]

[a.t.]